HAZRETİ ÜMMÜ SELEME

Peygamberimizin mübârek hanımlarından. İsmi Hind'dir. Künyesi Ümmü Seleme'dir. Künyesiyle meşhûrdur. Babası Ebû Umeyye Süheyl bin Mugîre bin Abdullah bin Ömer bin Mahzum, annesi Âtıke binti Âmir'dir. Mekke'de Bi'setten onbeş sene kadar önce doğduğu tahmin edilmektedir. Medine'de 57 (m. 667) senesinde vefât etti.

İlk önce, halasının oğlu Ebû Seleme bin Abdulesad ile evlendi. Kocasıyla beraber İslâmiyeti ilk kabûl edenlerdendir. Mekke'deki kâfirlerin, müslümanlara eziyet ve zararları dayanılmayacak bir hâl alınca, Habeşistan'a hicret etti. Habeşistan'da Zeyneb, Seleme, Ömer ve Dürre isimlerinde dört çocuğu doğdu. Mekke'ye tekrar geldilerse de, kâfirlerin müslümanlara zulümleri neticesinde Bisetin onbirinci senesinde Medine'ye hicret etmek istediler. Medine yolunda da eziyet ile karşılaştılar. Yolları tutulup, kocasından ve çocuklarından ayırdılar. Ebû Seleme Medine'ye gidince, Ebtah'ta bir yıla yakın ağladı. Amcasıoğlu insafa gelip, akrabalarına Ümmü Seleme'nin acı hâlini anlattı. Medine'ye kocasının yanına gitmesine müsaade ettiler. Çocuğunu da yanına alıp, Kûba'da kocasıyla buluştu. Ebû Seleme ile Medine'ye geldi. Ümmü Seleme, Ebû Seleme'nin sevinçli geldiğin de "Resûlullahtan bir söz işittim. Ona sevindim; müslümanlardan, musîbete uğrayan bir kimse, musîbete uğradığı zaman "İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciun" der ve sonra da "Yâ Rabbi! Uğradığım bu musîbetimde bana ecir ihsân et. Uğranılan musibetime karşılık daha hayırlısını bedel kıl! diye duâ edene, muhakkak, Allah, bunun mükafatını verir", buyurduğunu rivâyet etti. Ebû Seleme, Uhud Gazvesine katılıp yara aldı. Ümmü Seleme kocasına; "İşittiğime göre; kocası vefât eden Cennetlik bir kadın, başkasıyla evlenmezse, Allahü teâlâ onu Cennette kocasıyla bir araya getirecek. Yine Cennetlik kadın vefât edince, Cennetlik kocası başkasıyla evlenmezse, Allahü teâlâ onu da Cennete hanımı ile beraber götürecek. O halde, gel seninle sözleşelim. Ne sen, benden sonra evlen; ne de ben, senden sonra evleneyim." deyince; Ebû Seleme, hakîkaten sözünü tutup, tutamayacağını sorunca: "Ben sana itaat etmek, sözünü dinlemek için danıştım." Bu cevap üzerine Ebû Seleme; "Ben vefât edince, sen evlen", buyurup, "Allahım! Ümmü Seleme'ye, benden sonra, benden daha hayırlı, onu hor görmiyecek, incitmiyecek bir koca nasip et!" diye duâ etti. Ebû Seleme, Uhud Gazvesi'nden sonra şehîd olunca, dul kaldı. Peygamber efendimize (aleyhisselâm) Hazreti Ebû Seleme'nin şehîdliğini haber verip, nasıl duâ edeceğim, diye sual buyurunca; "Yâ

Rabbi! Beni ve onu afv eyle! Bana onun ardından, ondan daha hayırlı, daha güzel, bir bedel ihsân et" duâsını öğrenip, hayret etmesine rağmen emrini yerine getirdi. Hayreti ise, hayırlının kim olduğudur. İddet müddeti bitince; önce Hazreti Ebû Bekir sonra da Hazreti Ömer talip olup, istediyse de, kabûl etmedi. Resûlullah (aleyhisselâm) isteyince de, dünürcü Hâtib bin Ebî Beltaa'ya; Resûlullah'a hürmetlerini arz ettikten sonra; kıskançlığını, çocuklarını ve şahid olarak velisinin bulunmadığını bildirdi. Resûlallah da, Allahü teâlânın kıskançlığı gidereceğini, kendisi çocuklarına bakacağını bildirince, nikâh kıyıldı. Mihr ve cehiz olarak; iki adet el değirmeni, birer adet de su testisi, çanak, deri yüzlü ve içi hurma lifi dolu bir yastık ile içi hurma lifi dolu bir döşek verdi. Ümmü Seleme "Yâ Rabbi! Beni ve Ebû Seleme'yi afv eyle! Bana O'nun ardından, ondan daha hayırlı, daha güzel bir bedel ihsân eyle!" diye ettiği duâ kabûl olarak, Hazreti Muhammed (aleyhisselâm) ile nikahlanmak nasip oldu. Peygamber efendimiz ile 4 (m. 626) senesinde Şevval ayının sonunda evlendi. Hazreti Ümmü Seleme, Peygamber efendimizin Veda Haccı dahil vefâtına kadar yanında kaldı. Pek çok hâdiseye şahit olup, hadîs-i şerîf dinlemekle şereflendi. Bunların da üçyüzyetmişsekizini rivâyetle müslümanlara intikâl ettirdi. Kendisinden çocukları Ömer, Zeyneb, kardeşi Âmir, yeğeni Mus'ab bin Abdullah, kölelerinden Benhan, Abdullah bin Râfi', Safine, İbni Sefîne, Ebû Kesir, azadlı câriyesi Hayre ve oğlu Hasan, Safiye binti Şeybe, Hind binti Haris Feasiye, Kubeyse binti Durayb, Abdurrahmân İbni Haris, İbni Hişam, Ebû Osman Ahdî, Ebû Va'il, Sa'd bin Müseyyib, Ebû Seleme, Hamid bin Abdurrahmân, Urve bin Zübeyr, Ebû Bekir bin Abdurrahmân, Süleymân bin Yaser hadîs-i şerîf rivâyet etti.

Hazreti Ümmü Seleme, hadîs ilminde üstün olduğu gibi, Eshâb-ı kiram kadınlarının içinde fıkhı en iyi bilenlerdendi. Hayatını zühd, takvâ ve ibâdetle geçirdi. Her ayın ilk Pazartesi, Perşembe ve Cuma günlerinde oruç tutardı. Namazın fazîletlerine ve vaktine çok dikkat ederdi. Öğle namazını geciktirenlere; "Zât-ı Se'âdetleri Hazreti Muhammed (aleyhisselâm) öğle namazını erken kılardı. Siz ise ikindiye bırakıyorsunuz" diyerek geç kılmamalarını tavsiye ederdi. İnsanlara merhametli, çocuklara çok şefkatliydi. Müşfik bir anne olup, ilk kocasından olan çocukları hakkında Resûlullaha; "Bunlara gösterdiğim şefkat karşılığı ben ne kadar sevâb elde edeceğim" diye sorunca, çok sevâb olduğu cevabını aldı. Kendisi cömerd olduğu gibi başkalarını da teşvik ederdi. Fakîrlerin ihtiyâcını karşılayıp, iki hurma da olsa boş göndermezdi. Eshâb-ı kirâm'ın büyüklerinden Abdurrahmân bin Avf çok miktarda mal ve servetinin biriktiğini, dağılıp gideceğini söyleyince; harcayıp dağıtmasını tavsiye etti. Bu husûsta Peygamberimizin (aleyhisselâm) bir hadîs-i şerîfini de rivâyet etti: "Benim sahâbîlerim içinde öyle kimseler vardır ki, benden sonra gözleri bir şey görmez." Yine Peygamber efendimizin şöyle duâ ettiğini rivâyet etti: "Ey kalbleri hâlden hâle inkılâb ettiren! Kalbimizi senin dînin, üzerine sabit kıl." Yine "Allahım! Kalbimi temizlemeni ve edeb yerimi korumanı senden dilerim." Peygamber efendimize çok hürmetkar olup, onun her şeyi ile bereketlenmek isterdi. Kendisi hizmetini yaptığı gibi, ömrünün sonuna kadar Resûlullah'a hizmet etmek şartıyla kölesini azat etti. Bereketlenmek niyyetiyle Peygamberimizin mübârek sakalından bir kaç teli gümüş kutuda saklardı. Eshâb-ı kirâm'dan birinin bir sıkıntısı olursa, bir kâse su getirip, sakal-ı şerîfi suya daldırır, o kimsenin yüzüne sürerdi. O kimsenin de sıkıntısı giderdi. Kadınların namahreme yani yabancılara görünmemesi husûsunda da şu hadîs-i şerîfi nakletti: "İbn-i Ümmü Mektûm a'mâ (gözleri görmeyen) olup, bir gün Resûlullahın huzûruna girmek için müsaade istedi. Ümmü Seleme ve Hazreti Meymûne de oradaydı. Resûl-i Ekrem (aleyhisselâm) hanımlarına: "Çekilin ve saklanın" buyurunca hanımları "Bu gelenin iki, gözü de görmez. Niçin çekilelim?" diye sebebini sorunca: "O görmüyorsa siz de mi görmüyorsunuz?" cevabını aldıklarını nakletti.

Hazreti Ümmü Seleme, Peygamber efendimizin en son vefât eden mübârek hanımıdır. Medine'de 57 (m. 667) senesinde vefât etti. Medine-i Münevvere'de Bâki' Kabristanlığına defn edildi.

Rivâyet ettiği hadîs-i şeriflerden bazıları:

"Namaz, (namaza devam edin). Eliniz altında bulunanlara güçlerinden fazla iş teklif etmeyin. Kadınlarınız hakkında Allah'tan korkun; onlar sizin elinizde (bir nevi) hürriyetlerini kaybetmişlerdir. Onları, Allah ile muahede ederek aldınız ve Allah adı ile onları kendinize helâl ettiniz. (Allahtan korkun onlara iyi muâmelede bulunun)."

"Akşamın farzından sonra altı rekât namaz kılan kimse, tam bir sene nafile ibadet etmiş sevâbını alır veya Kadir gecesini ihyâ etmiş sayılır."

"İleride bir takım âmirler başınıza gelecektir ki, bazı emirlerini kabûl edecek, bazılarını inkâr edeceksiniz. İnkâr edenler beraat edecek, sevmiyenler selâmete erecek; fakat kabûl edip onlara uyanları Allah rahmetinden mahrûm kılacaktır. Denildi

ki (Yâ Resûlallah) Onlarla harp etmeyelim mi? Resûlullah (aleyhisselâm) “Hayır!... Namaz kıldıkları sürece harb etmeyiniz.”

“Bir kimse, Mescid-i Aksa’dan hac veya umre niyetine ihrama girerse, anasından doğduğu gibi temiz olur.”

“İçinizde kim hilâl-i Zilhicceyi görüp de Kurban kesmek niyetinde bulunursa kurban kesinceye kadar vücudundaki saç ve kılları ile tırnakları kesmekten vazgeçsin.”

“Kuvvet ve bahadırlık güreşçilik değil, asıl kuvvet gadap ânında nefse hâkim olmaktır.”

“Bir kimsede üç şeyden biri bulunmazsa ameli kıymet ifade etmez ve hesaba değmez. Haramdan alıkoyacak takvâ; sefîhe uymaktan menedecek hilm, halk arasında hüsnü muâmele ile yaşayacağı bir ahlâk.”

“Kendisinde üç haslet veya bunlardan biri bulunmayanın hiç bir ameline kıymet vermeyiniz:

1- İsyandan kendisini alıkoyacak takvâ ve Allah korkusu,

2- Kötüye karşı susmasını bildirecek hilim, yumuşaklık,

3- İnsanlarla geçim sağlayacak güzel huy.”

“Bir kimse insanlar kendisine baksın diye tefahur (öğünmek) için giymek üzere bir elbise alırsa, Allah, o elbiseyi çıkarıncaya kadar, ona nazar etmez.”

“Kendisinden kocası râzı olduğu halde ölen her (müslüman) kadın Cennet’e girer.”

“Kendinize bedduâ etmeyin, ancak hayırlı duâ edin. Zira Melâike dediğinize “âmin” der.”

“Bir kimse “Allahümmağfirli ve lil mü’minîne vel mü’minat” derse her mü’min adedince sevâb alır.”

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Kâmûs-ül-al’âm cild-1, sh. 1069

2) Üsûd-ül-gâbe cild-5, sh. 885

3) Sahîh-i Buhârî cild-2, sh. 306, 308

4) Müsned-i Ahmed bin Hanbel cild-6, sh. 289

5) İbn-i Hişâm cild-3 sh. 644

6) Tabakât-ı İbn-i Sa’d cild-8, sh. 86

7) Tam İlmihâl Se’âdet-i Ebediyye sh. 1079, 1012, 371

8) Eshâb-ı Kirâm sh. 403

9) Mevâhib-i Ledünniyye cild-1, sh. 218

10) El-İsâbe cild-4, sh. 458

11) El-İstiâb cild-4, sh. 454